

Oikaisuvaatimus rakennustarkastajan päätöksestä 22-0107-R

LUPAVLTK 12.01.2023 § 4
6/10.03.00/2023

VALMISTELIJA:

Rakennustarkastaja Janne Heikkinen, p. 040 831 6068

Taustaa

Rakennustarkastaja on myöntänyt 15.12.2022 päätöksellään 22-0107-R rakennusluvan kiinteistölle 889-874-0003-0000 sähköaseman rakentamiselle. Sähköasema on osa Pahkavaara-Pyhäselkä 400 kV tulevaa sähkönsiirtoverkkoa.

Sähkönsiirtoverkolle on tehty YVA tarkastelu ja ELY-keskus on lausunnossaan (POPELY/1562/2021 s. 4) todennut seuraavaa:

"YVA-menettelyn jälkeen tarkentuneen voimajohtoreitin sijaintiin tehtävillä osittaisilla muutoksilla ei ole vaikutusta voimassa oleviin kaavoihin tai niiden toteutumiseen. Liityntävoimajohdon rakentaminen ei edellytä alueen kaavoittamista eikä alueella sijaitse kaavamerkintöjä, jotka olisivat ristiriidassa liityntävoimajohdon rakentamisen kanssa."

Utajärven kunnanvaltuusto on 10.1.2019 5 § hyväksynyt Pahkavaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan. Kunnanvaltuuston päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen. Korkein hallinto-oikeus on 5.7.2022 päätöksellään H2166/2022 hylännyt kaavaa koskevan valituslupahakemuksen. Kaava astui voimaan Utajärven kunnan kuulutuksella 15.9.2022. Osayleiskaava ja siihen liittyvät selvitykset ovat siis ajantasaisia ja rakentamistoimenpide kaavan mukainen.

Aloittamisoikeus

Rakentamistyön aloittamiselle on haettu ja rakennustarkastaja on myöntänyt 22.12.2022 MRL 144 §:n mukaisen aloittamisoikeuden koko rakentamistyön suorittamiselle. Aloitusoikeushakemus on käsitelty rakennusluvan myöntämisen jälkeen oikaisukehotusaikana.

Kuuleminen

Naapureiden kuuleminen suoritettiin 17.11-09.12.2022 välisenä aikana rakennusvalvonnan toimesta. Rakennushankkeesta ei tullut muistutuksia.

Oikaisuvaatimukset

Määräaikaan mennessä rakennuslupapäätöksestä jätettiin 1 oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimuksen jättäjä vaatii Utajärven lupa- ja valvontalautakuntaa kumoamaan/ hylkäämään myönnetyn 22-0107-R rakennusluvan.

Oikaisuvaatimus

Utajärven kunnan rakennustarkastaja Janne Heikkinen on myöntänyt rakennusluvan 15.12.2022 Pahkavaaran tuulipuiston sähköasemalle, joka tulisi Lehtokankaalle.

Tunnus/Rakennuslupa: 22-0107-R

Rakennuspaikka: 889-874-0003-0000

Asia ja toimenpide: Rakennuslupa/Sähköasema

Vaadimme sähköaseman rakennusluvan kumoamista/hylkäämistä.

Oikeus oikaisuvaatimuksen jättämiseen

Luontoelokuvia tuottava [REDACTED] on toiminut vuodesta 1976 alkaen suunnitellun Pahkavaaran tuulipuiston alueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Sähköaseman alueella on ainutlaatuisia luontoarvoja, joista meillä [REDACTED] on erinomainen tietämys. Nämä arvot menetetään, jos sähköaseman rakentaminentoteutetaan. Menetys kohdistuu Särkijärven luontoon, Särkijärvellä asuviin ihmisiin ja [REDACTED] toimintaan, kuten esim. luonnonsuojelutyöhön julkaisiemme tuotteiden kautta. Tuotteemme on suunnattu Suomen koulujen oppilaille, opastamaan nuoria suojelemaan luontoa. Alla lainaus rakennuslaista, jonka perusteella meillä on oikeus antaa oikaisuvaatimus Utajärven Lupa- ja valvontalautakunnalle.

Huom. kohdat 3 ja 5.

”Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä sekä maisematyölupa- ja purkamislupapäätöksestä

Valitusoikeus rakennus- ja toimenpidelupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;*
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi*

olennaisesti vaikuttaa;

3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;

4) kunnalla; sekä

5) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakennuslupa koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettua lakia.”

Oikaisuvaatimuksen perustelut

Rakennusluvan myöntämisessä ei ole huomioitu EU-direktiivilajeja. Nämä lajit esiintyvät säännöllisesti ja tasaisesti koko tuulipuiston alueella, johon myönnetty rakennuslupa sijoittuu. Rakennuslupaa myönnettäessä tulee ajatella kokonaisuus. Toisin sanoen ei sähköasemaa ilman ympäröiviä tuulivoimaloita eikä ympäröiviä tuulivoimaloita ilman sähköasemaa. Näin ollen sähköasema on yhtä kuin koko tuulivoima-alue. Sähköaseman alueella on elinalueet viidellä EU-direktiivilajilla, jotka ovat liitteellä neljä: susi, viitasammakko, sauikko, liito-orava ja pohjanlepakko. Näistä neljän lajin esiintyminen tuulivoima-alueella on tunnustettu ja on myös kirjattuna Rambollin luontokartoituksessa ja osayleiskaavassa. Lisäksi liitteellä kaksi oleva ahma pesii säännöllisesti alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Nelosliitteen lajit ovat tiukimmin suojeltuja, ja niiden elinalueiden heikentäminen on rikos. Ahman lisääntymismahdollisuuden heikentäminen on myös rikos. Sutta ei ole huomioitu osayleiskaavassa, koska sitä laadittaessa tieto ei ole ollut nykyistä tietoa vastaava. Tänä talvena alueelta on tehty Tassuun sudesta 16 eri jälkihavintoa. Eli alue kuuluu kiistattomasti suden elinalueeseen ja on näin ollen direktiivilain alainen, liite IV. On huomioitavaa, että tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisestä lankeaa myöntäjälle suuri vastuu. Annettu sähköaseman rakennuslupa ei täytä alla esitetyn rakennuslain vaatimuksia.

Huom. kohdat 3,4,5 ja 6.

" 5 §

Alueiden käytön suunnittelun tavoitteet

Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää:

1) turvallisen, terveellisen, viihtyisän, sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien, kuten lasten, vanhusten ja vammaisten, tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista;

2) yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuutta;

2 a) riittävän asuntotuotannon edellytyksiä, (29.12.2006/1441)

3) rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista;

4) luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä;
5) ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä;
6) luonnonvarojen säästeliästä käyttöä;
7) yhdyskuntien toimivuutta ja hyvää rakentamista;
8) yhdyskuntarakentamisen taloudellisuutta;
9) elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja toimivan kilpailun kehittymistä;
(6.3.2015/204)
10) palvelujen saatavuutta; sekä
11) liikenteen tarkoituksenmukaista järjestämistä sekä erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä.
Edellä 1 momentissa säädettyjä tavoitteita toteuttavista kaavojen sisältövaatimuksista säädetään kunkin kaavamuodon osalta jäljempänä tässä laissa.”

Sähkökeskuksen rakennuslupa ei täytä rakennuslain 117 §. Kts. alla oleva lainaus rakennuslaista.

“117 §

Rakentamiselle asetettavat vaatimukset

Rakennuksen tulee soveltua rakennettuun ympäristöön ja maisemaan sekä täyttää kauneuden ja sopusuhtaisuuden vaatimukset.”

Vaadimme, että Lupa- ja valvontalautakunta kumoaa Pahkavaaran tuulipuiston sähköaseman rakennusluvan.

Särkijärvellä 21.12.2022

[Redacted signature]

Rakennustarkastajan tulkinta oikaisuvaatimuksen jättäjän oikeudesta oikaisuvaatimuksen tekemiseen ja vastine jätettyyn oikaisuvaatimukseen

Maankäyttö- ja rakennuslain 187 §:n 1 momentin mukaan viranhaltijan päätökseen asiassa, joka kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta tai muulta kunnan viranomaiselta on siirretty hänen ratkaistavakseen, ei saa hakea muutosta valittamalla. Päätökseen tyytymättömällä on oikeus saada asia asianomaisen viranomaisen käsiteltäväksi (oikaisuvaatimus). Oikeus vaatimuksen tekemiseen määräytyy samojen perusteiden mukaan kuin asianosaisen valitusoikeus.

Maankäyttö- ja rakennuslain 192 § :n mukaan valitusoikeus

rakennuslupapäätöksestä on:

- 1) viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla;
- 2) sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa;
- 3) sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa;
- 4) kunnalla; sekä
- 5) toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhteisöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen, jos rakennuslupa koskee rakennusta hankkeessa, johon sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annettua lakia.

Oikaisuvaatimuksen jättäjän omistaman kiinteistön etäisyys rakennushankkeesta on yli 3 km. [REDACTED] esittää oikaisuvaatimuksessaan, että sähköaseman toteuttamisella on vaikutusta alueen luontoarvoihin ja, että alueen luontoarvoihin kohdistuvilla vaikutuksilla olisi puolestaan negatiivista vaikutusta [REDACTED] liiketoimintaan. Tältä osin [REDACTED] esittää, että yrityksen liiketoimintaan kuuluu alueen luonnon ja eläimistön kuvaaminen. Sähköaseman rakentamisen mahdollinen vaikutus [REDACTED] liiketoimintaan on korkeintaan välillistä. Tästä johtuen rakennusluvan myöntämisellä ei voida katsoa olevan maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua olennaista ja välitöntä vaikutusta [REDACTED] oikeuteen tai etuun. Näin ollen [REDACTED] ei voida katsoa olevan valitusoikeutta 192 §:n 1 momentin 1,2 tai 3 kohtien nojalla ja oikaisuvaatimus tulee jättää tutkimatta.

Maankäyttö- ja rakennuslain 192 §:n muutossäädöksen (laki maankäyttö ja rakennuslain muuttamisesta, 927/2021) esitöiden (HE 121/2021) mukaan 1.12.2021 voimaan tullut muutos on tehty niin kutsutun YVA-direktiivin (EPNDir 2011/92/EU tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista 13.12.2011) täytäntöönpanon täydentämiseksi. Hallituksen esityksen mukaan YVA-direktiivi velvoittaa kaikkia EU-jäsenvaltioita varaamaan YVA-direktiivin soveltamisalassa olevissa päätöksentekomenettelyissä muutoksenhakuoikeuden yleisölle, jota asia koskee ja joiden etua asia riittävästi koskee. YVA-direktiivissä annettu yleisön, jota asia koskee, määritelmä on EU-jäsenvaltiossa sama. YVA-direktiivissä "yleisöllä" tarkoitetaan yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä taikka, kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti, näiden yhteenliittymiä, järjestöjä tai ryhmiä. "Yleisöllä, jota asia koskee", tarkoitetaan YVA-direktiivissä yleisöä, johon YVA-direktiivissä tarkoitettut ympäristöä koskevat päätöksentekomenettelyt vaikuttavat tai todennäköisesti vaikuttavat, taikka yleisöä, jonka etua ne koskevat; tämän määritelmän mukaisesti YVA-direktiivissä katsotaan, että asia koskee ympäristönsuojelua

edistävien ja kansallisen lainsäädännön mahdolliset vaatimukset täyttävien valtiosta riippumattomien järjestöjen etua.

YVA-direktiivin määritelmän sekä MRL 192 §:n perusteella valitusoikeutettujen joukkoa on 1.12.2021 voimaan tulleella säädösmuutoksella tarkoitettu laajentaa nimenomaisesti ympäristönsuojelua edistäviin valtiosta riippumattomiin järjestöihin/yhteisöihin, joiden tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun edistäminen. Järjestöllä ja yhdistyksellä tarkoitetaan vakiintuneesti yhteisen aatteen tai päämäärän eduksi toimivaa ja tiettyä tarkoitusta varten muodostettua, voittoa tavoittelematonta, ihmisten tai yhteisöjen yhteenliittymää. Lainsäätäjän tarkoituksena ei näin ollen voida katsoa olleen laajentaa MRL 192 §:n muutoksella valitusoikeutettujen ryhmää voittoa tavoitteleviin osakeyhtiöihin (624/2006) mukaisiin osakeyhtiöihin. Tätä tulkintaa tukee myös yhdistys- ja järjestötoimintaa sääntelevä yhdistyslaki (503/1989), jonka 2 §:n mukaan laki ei koske yhteisöä, jonka tarkoituksena on voiton tai muun välittömän taloudellisen edun hankkiminen siihen osalliselle taikka jonka tarkoitus tai toiminnan laatu muuten on pääasiassa taloudellinen. [REDACTED] on osakeyhtiölaissa tarkoitettu osakeyhtiö, jonka rekisteröity toimiala on elokuvien, videoiden ja televisio-ohjelmien tuotanto, äänitteiden ja kirjojen valmistus ja markkinointi sekä valokuvien ja valokuvaustarvikkeiden kauppa. Näin ollen [REDACTED] ei voida katsoa olevan MRL 192 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu yhteisö, ja tämän vuoksi oikaisuvaatimus tulee jättää tutkimatta.

(vrt. Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 28.12.2022 1884/2022, koskien Pahlkavaaran tuulivoimapuiston rakennuslupia).

Elinympäristöjohtajan yhteenveto:

Rakennuslupaan liittyvä harkinta on oikeusharkintaa, eli lupa tulee myöntää jos Maankäyttö- ja rakennuslain 136 §:ssä säädetyt rakennuslupan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Tässä tapauksessa rakennuslupan myöntämisen edellytykset täyttyvät. Oikaisuvaatimuksen jättäneet eivät ole tuoneet esille sellaisia seikkoja, joiden mukaan rakennuslupa tulisi evätä.

Elinympäristöjohtaja:

Lautakunta jättää tutkimatta esitetyn oikaisuvaatimuksen, koska katsoo että sillä ei ole asiassa lain mukaista oikeutta oikaisuvaatimukseen.

Lupa- ja valvontalautakunta:

Hyväksyttiin.

Ptk tark.